

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Aneta Kletečková

Název práce: : Speciesismus v moderní společnosti? Sociologický výzkum o postojích k využívání zvířat v naší kultuře

Vedoucí práce: Tereza Vandrovcová

Oponent/tka: Václav Čepelák

Navržené hodnocení: Výborně

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

V bakalářské práci si autorka klade za cíl analýzu postojů jednotlivců k využívání zvířat v moderní společnosti na základě vlastního kvalitativního výzkumu, který byl inspirován obdobným britským výzkumem z roku 2008. Součástí analýzy je i komparace výsledků s tímto výzkumem. Závěry odpovídají výzkumné otázce formulované na str. 18.

Práce má logickou a přehlednou strukturu. V teoretické části představuje sociologické koncepty a přístupy, které se úzce váží ke zkoumanému tématu (moderní společnost, kultura, sociologie vědění, morálka). Poté představuje pojem speciesismus, který je centrálním tématem práce, dále se zabývá otázkou informovanosti a vztahem společnosti ke zvířatům. V závěru teoretické části představuje tři oblasti využívání zvířat (vivisekci, jateční a kožešinový průmysl), které se rozhodla zkoumat ve svém kvalitativním výzkumu. Praktickou část otevírá představení výzkumné otázky a popis metodologie. Poté následuje výčet nejdůležitějších zjištění, kde autorka poskytuje pečlivý popis faktorů, které se vyskytovaly v realizovaných rozhovorech.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

V seznamu literatury je uvedeno celkem 32 odkazů, z čehož v angličtině je 6 odborných textů a 3 odkazy na anglické webové stránky, kde autorka získávala informace týkající se hnutí za práva zvířat. Celkem 10 odkazů v češtině je věnováno etické problematice (ať už formou odkazů na informace organizací na ochranu zvířat nebo knihy filosofů či aktivistů). Vzhledem k tomu, že těžištěm práce je vlastní kvalitativní výzkum, považuji celkový objem literatury za dostatečný.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka provedla hloubkové rozhovory s 12 respondenty, kteří vyhovovali předem definovaným požadavkům pro výzkum. Vzorek zahrnoval stejný počet žen a mužů a respondenti spadali do jedné ze tří odlišných kategorií, čímž si autorka zajistila názorovou pestrost. První skupinu tvořili aktivisté, u kterých se předpokládá pozitivní vztah ke zvířatům a kritika jejich využívání. Druhou

skupinu tvořili lidé, kteří nejsou ani aktivisty ani se ve své profesi nepodílí na využívání zvířat, a ve třetí skupině jsou lidé, kteří jsou s využíváním zvířat těsně spjatí a u kterých se předpokládá, že budou k tématu využívání zvířat nejméně kritičtí. Ačkoliv ke třetí skupině bylo nejobtížnější se dostat, nakonec to autorka dokázala prostřednictvím metody sněhové koule. Rozhovory trvaly 20 - 66 minut, byly se souhlasem respondentů zaznamenávány na diktafon a poté přepsány (viz příloha práce). Přepsané rozhovory autorka poté okódovala a rozdělila je do několika kategorií, které poté postupně rozebírá.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka shrnuje zjištění vzešlá z kvalitativního výzkumu a popisuje rozdíly mezi jednotlivými skupinami. Při porovnání s britským výzkumem na stejné téma dochází k závěru, že se od sebe až na několik detailů příliš neliší, a práce proto není nijak zvlášť přelomová. Vezmeme-li však v úvahu, že je zkoumání tohoto tématu v Česku zcela v plenkách, považuji práci za přínosnou. Autorka sama uznává, že tento kvalitativní výzkum nelze zobecnit na celou populaci, ale přináší zajímavé postřehy. Práce může poskytnout základ pro další výzkum, který by se mohl týkat např. psychologických a sociologických příčin rozdílů mezi jednotlivými skupinami (Jsou aktivisté citlivější, nebo více informovaní? Mají lidé pracující se zvířaty větší právo soudit etičnost toho kterého počínání, nebo jsou naopak ve vleku svých racionalizací? apod.)

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano. K jednotlivým citacím většinou přidává svůj shrnující dovětek, ze kterého je patrné, že jde o názor autorky. U kontroverznějších otázek, např. u definice speciesismu, si autorka drží odstup a nechává promlouvat autory.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Autorka dodržuje formální pravidla, stylisticky se mi text zdá také v pořádku a nenašla jsem žádné gramatické hrubky.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Myslím, že by bylo vhodné, aby autorka v diskuzi o něco podrobněji probrala svá zjištění, aby měl čtenář základní přehled i bez nutnosti číst kapitolu "Nejdůležitější zjištění".

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Z výzkumu vyplývá, že lidé, kteří nejsou angažovaní v ochraně zvířat, nemají zájem být informováni o oblastech, ve kterých se se zvířaty zachází způsobem, který je aktivisty kritizován z etických důvodů. Proč? Jaké to má podle autorky příčiny?

Celkové hodnocení práce: Práci považuji za zdařilou a oceňuji, že se autorka rozhodla pro kontroverzní téma.

Datum:

Podpis: